

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Управління ЗЕД

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма (спеціалізація) «Міжнародні економічні відносини»

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2018 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: викл. Азаренкова О.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від “28” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

(підпис)

Казакова Н.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2018 року № 1

Голова методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Григорова-Беренда Л.І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Управління зовнішньоекономічною діяльністю” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалаврів спеціальності (напрямку) «Міжнародні економічні відносини», спеціалізації «Міжнародні економічні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни є: формування сучасного управлінського мислення, системи знань і практичних навичок прийняття та виконання управлінських рішень у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни є: надати практичні навички і сучасні методи роботи на зовнішніх ринках, а також розглянути широке коло питань, що лежать в правовій, організаційній та практичній площині ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки:	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
32 год.	12 год (з них 4 – аудиторні, 8 – дистанційні)
Практичні	
16 год.	-
Лабораторні	
-	-
Самостійна робота	
72 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
10 год. (в т.ч. контрольна робота)	10 год. (в т.ч. контрольна робота)

1.6. Заплановані результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні

знати: основи зовнішньоекономічної діяльності; стратегії та форми виходу підприємств на зовнішній ринок; правове забезпечення ЗЕД; принципи формування зовнішньоекономічних відносин; принципи та методи управління ЗЕД підприємства;

вміти: застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання щодо організації і функціонування системи зовнішньоекономічної діяльності підприємства; використовувати базові інструменти управління організацією, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність; розробляти типові організаційні структури підприємства, що здійснює зовнішньоекономічну діяльність; здійснювати дослідження зовнішнього ринку; контролювати та оцінювати економічну ефективність ЗЕД підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи та правові механізми управління зовнішньоекономічною діяльністю

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність та основний зміст

Предмет, цілі і завдання вивчення курсу "Управління ЗЕД". Структура курсу і його роль в підготовці студентів економічних спеціальностей. Понятійно-категоріальний апарат курсу. Інтернаціоналізація бізнесу і її форми. Відмінності національного і міжнародного бізнесу. Об'єкти і суб'єкти ЗЕД. Основні напрями, форми і види зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Види ЗЕД. Традиційні та прогресивні форми ЗЕД: сутність та масштаби поширення.

Тема 2. ЗЕД на макро-, мезо- і мікрорівнях

Етапи розвитку та реформування сфери ЗЕД в Україні. Стратегічні цілі розвитку і перспективи ЗЕД України. Роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку національної економіки. Функції зовнішньоекономічної сфери країни. Ефект від розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країни. Роль ЗЕД для економіки країни і економіки регіону. Національна конкурентоспроможність України. Можливості та результати здійснення ЗЕД українськими компаніями.

Тема 3. Підприємство - основний суб'єкт ЗЕД. Організаційні форми ЗЕД

Підприємство (фірма) як головна ланка зовнішньоекономічного комплексу і учасник ЗЕД. Групи суб'єктів ЗЕД: специфіка і функції. Класифікація суб'єктів ЗЕД: за профілем ЗЕД, за характером зовнішньо-торговельних операцій, по організаційно-правовими формами учасників ЗЕД. Порядок обліку учасників ЗЕД. Облікова картка учасника ЗЕД.

Діяльність комерційних організацій з іноземними інвестиціями, їх філій та представництв на території України. Організаційні форми міжнародного підприємництва з закріпленням їх юридичного статусу в країні базування.

Прямий і непрямий метод ведення зовнішньоторговельних операцій. Договірні форми організації міжнародного бізнесу. Аутсорсинг. Міжнародні стратегічні альянси. Спільні підприємства. ТНК.

Тема 4. Поняття і основні складові зовнішнього середовища підприємства-учасника ЗЕД

Зовнішнє середовище міжнародної фірми, її структура. Вплив зовнішнього середовища на ефективність бізнесу.

Зміст і сутність ризику. Управління ризиком: сутність та заходи прогнозування. Види ризиків. Зони можливих втрат. Страхування у ЗЕД.

Економічне середовище міжнародної фірми, її складові і критерії оцінки. Інфраструктура ЗЕД. Конкурентний аналіз. Інформаційне забезпечення учасників ЗЕД.

Тема 5. Державне регулювання ЗЕД

Державне регулювання ЗЕД: принципи, етапи розвитку, функції, специфіка. Предмети і методи державного регулювання ЗЕД. Міжнародний досвід державного регулювання ЗЕД.

Зовнішньоекономічна політика: сутність, завдання, елементи.

Розділ 2. Механізми реалізації, форми та види менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Тема 1. Організація системи управління ЗЕД на підприємстві

Функція організації як функція управління: зміст і специфіка. Організаційна структура управління: сутність та типи управління. Фактори, що визначають вибір організаційної структури.

Тема 2. Сучасні стратегії менеджменту в міжнародному бізнесі

Особливості менеджменту в умовах міжнародного бізнесу. Управління фінансами та інвестиціями. Менеджмент якості, його роль в міжнародному бізнесі. Конкурентоспроможність товару. Конкурентоспроможність виробника. Аналіз конкурентоспроможності підприємства. Якість як основа конкурентоздатності продукції на світовому ринку. Міжнародний стандарт як спосіб підтвердження якості. Зміст міжнародних стандартів ІСО. Документація системи якості.

Технології та інновації в галузі міжнародного бізнесу. Управління ресурсами. Роль соціокультурного фактора в міжнародному бізнесі.

Тема 3. Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.

Поняття про міжнародні розрахунки. Акредитивна форма міжнародних розрахунків. Інкасова форма міжнародних розрахунків. Засоби платежу в міжнародних розрахунках.

Тема 4. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.

Посередництво у міжнародній торгівлі. Права посередників на ринках. Особливості міжнародної оренди. Види міжнародних лізингових операцій. Типова структура міжнародного контракту оренди.

Тема 5. Транспортний менеджмент у зовнішньоекономічній діяльності.

Особливості міжнародних транспортних операцій. Організація міжнародних морських перевезень. Організація міжнародних наземних і повітряних перевезень. Організація надання міжнародних експедиторських і складських послуг. Міжнародне транспортне страхування.

Тема 6. Стратегічне планування в управлінні ЗЕД

Планування як функція управління: сутність, роль, цілі. Планування ЗЕД: зміст і специфіка. Концепція ЗЕД, її роль в системі управління ЗЕД підприємства (фірми). Оцінка ефективності зовнішньоекономічної угоди. Практика західних фірм і український досвід. Особливості застосування методології Форсайт при плануванні ЗЕД підприємства.

Тема 7. Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках

Світові ціни і умови їх формування. Фактори, що впливають на динаміку світових цін. Види зовнішньоторговельних цін.

Цінова політика експортної фірми. Види цінових стратегій. Етапи ціноутворення у ЗЕД. Методи формування цін у зовнішній торгівлі.

Форми і методи реалізації товару на зовнішніх ринках. Основні вимоги до вибору каналу розподілу експортної продукції. Електронна торгівля. Інструменти просування товару на зовнішніх ринках збуту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи та правові механізми управління зовнішньоекономічною діяльністю												
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність та основний зміст	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9
Тема 2. ЗЕД на макро-, мезо- і мікрорівнях	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9
Тема 3. Підприємство - основний суб'єкт ЗЕД. Організаційні форми ЗЕД	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9
Тема 4. Поняття і основні складові зовнішнього середовища підприємства-учасника ЗЕД	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9
Тема 5. Державне регулювання ЗЕД	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9

Разом за розділом 1	45	10	5			30	50	5				45
Розділ 2. Механізми реалізації, форми та види менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств.												
Тема 1. Організація системи управління ЗЕД на підприємстві	9	2	1	-		6	10	1	-	-		9
Тема 2. Сучасні стратегії менеджменту в міжнародному бізнесі	12	4	2	-		6	10	1	-	-		9
Тема 3. Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.	7	2	1	-		4	11	1	-	-		9
Тема 4. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.	10	4	2			4	13	1	-	-		9
Тема 5. Транспортний менеджмент у зовнішньоекономічній діяльності.	7	2	1			4	8	1	-	-		7
Тема 6. Стратегічне планування в управлінні ЗЕД	10	4	2			4	6	1	-	-		5
Тема 7. Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках	10	4	2			4	6	1	-	-		5
Разом за розділом 2	65	22	11			42	60	7				53
Контрольна робота	10					10	10					10
Всього годин	120	32	16	-	-	72	120	12	-	-	-	108

4. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Зовнішньоекономічна діяльність: сутність та основний зміст</i> Інтернаціоналізація бізнесу і її форми. Відмінності національного і міжнародного бізнесу. Об'єкти і суб'єкти ЗЕД. Основні напрями, форми і види зовнішньоекономічної діяльності підприємств.	1
2	<i>ЗЕД на макро-, мезо- і мікрорівнях</i> Ефект від розвитку зовнішньоекономічних зв'язків країни.	1
3	<i>Підприємство - основний суб'єкт ЗЕД. Організаційні форми ЗЕД</i> Діяльність комерційних організацій з іноземними інвестиціями, їх філій та представництв на території України. Організаційні форми міжнародного підприємництва з закріпленням їх юридичного статусу в країні базування.	1
4	<i>Поняття і основні складові зовнішнього середовища підприємства-учасника ЗЕД</i> Зміст і сутність ризику. Управління ризиком: сутність та заходи прогнозування. Види ризиків. Зони можливих втрат. Страхування у ЗЕД.	1
5	<i>Державне регулювання ЗЕД</i> Державне регулювання ЗЕД: принципи, етапи розвитку, функції, специфіка. Предмети і методи державного регулювання ЗЕД. Міжнародний досвід державного регулювання ЗЕД.	1
6	<i>Організація системи управління ЗЕД на підприємстві</i> Функція організації як функція управління: зміст і специфіка. Організаційна структура управління: сутність та типи управління. Фактори, що визначають	1

	вибір організаційної структури.	
7	<i>Сучасні стратегії менеджменту в міжнародному бізнесі</i> Конкурентоспроможність товару. Конкурентоспроможність виробника. Аналіз конкурентоспроможності підприємства. Якість як основа конкурентоздатності продукції на світовому ринку. Міжнародний стандарт як спосіб підтвердження якості. Зміст міжнародних стандартів ISO. Документація системи якості.	2
8	<i>Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.</i> Поняття про міжнародні розрахунки. Акредитивна форма міжнародних розрахунків. Інкасова форма міжнародних розрахунків.	1
9	<i>Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.</i> Посередництво у міжнародній торгівлі. Права посередників на ринках. Особливості міжнародної оренди.	2
10	<i>Транспортний менеджмент у зовнішньоекономічній діяльності.</i> Особливості міжнародних транспортних операцій. Організація міжнародних морських перевезень.	1
11	<i>Стратегічне планування в управлінні ЗЕД</i> Планування як функція управління: сутність, роль, цілі. Планування ЗЕД: зміст і специфіка. Концепція ЗЕД, її роль в системі управління ЗЕД підприємства (фірми).	2
12	<i>Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках</i> Цінова політика експортної фірми. Види цінових стратегій. Етапи ціноутворення у ЗЕД. Методи формування цін у зовнішній торгівлі.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<i>Зовнішньоекономічна діяльність: сутність та основний зміст</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Види ЗЕД. Традиційні та прогресивні форми ЗЕД: сутність та масштаби поширення.	6
2.	<i>ЗЕД на макро-, мезо- і мікрорівнях</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Роль ЗЕД для економіки країни і економіки регіону. Національна конкурентоспроможність України. Можливості та результати здійснення ЗЕД українськими компаніями.	6
3.	<i>Підприємство - основний суб'єкт ЗЕД. Організаційні форми ЗЕД</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Прямий і непрямий метод ведення зовнішньоторговельних операцій. Договірні форми організації міжнародного бізнесу. Аутсорсинг. Міжнародні стратегічні альянси. Спільні підприємства. ТНК.	6
4.	<i>Поняття і основні складові зовнішнього середовища підприємства-учасника ЗЕД</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Економічне середовище міжнародної фірми, її складові і критерії оцінки. Інфраструктура ЗЕД. Конкурентний аналіз. Інформаційне забезпечення учасників ЗЕД.	6
5.	<i>Державне регулювання ЗЕД</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Зовнішньоекономічна політика: сутність, завдання, елементи	6
6.	<i>Організація системи управління ЗЕД на підприємстві</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Фактори, що визначають вибір організаційної структури.	6
7.	<i>Сучасні стратегії менеджменту в міжнародному бізнесі</i> Самостійне опрацювання інформації за темами:	6

	Технології та інновації в галузі міжнародного бізнесу. Управління ресурсами. Роль соціокультурного фактора в міжнародному бізнесі.	
8.	<i>Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Засоби платежу в міжнародних розрахунках.	4
9.	<i>Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Види міжнародних лізингових операцій. Типова структура міжнародного контракту оренди.	4
10.	<i>Транспортний менеджмент у зовнішньоекономічній діяльності.</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Міжнародне транспортне страхування.	4
11.	<i>Стратегічне планування в управлінні ЗЕД</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Практика західних фірм і український досвід. Особливості застосування методології Форсайт при плануванні ЗЕД підприємства.	4
12.	<i>Особливості ціноутворення та просування товару на зовнішніх ринках</i> Самостійне опрацювання інформації за темами: Форми і методи реалізації товару на зовнішніх ринках. Основні вимоги до вибору каналу розподілу експортної продукції. Електронна торгівля. Інструменти просування товару на зовнішніх ринках збуту.	4
13.	Контрольна робота	10
	Загалом	72

6. Індивідуальні завдання

Семестрова контрольна робота виконується у письмовій формі за темою «Зовнішньоекономічна діяльність компаній». Мета роботи: на основі даних рейтингів національних і міжнародних агентств, міжнародних організацій проаналізувати стан українських компаній по відношенню до іноземних конкурентів.

Робота виконується в формі звіту і містить:

- таблицю - дані рейтингу за 2012 - 2016 рік, 20 провідних позицій, плюс українські компанії;
- відомості про укладачі рейтингу (міжнародна організація, агентство і т.п.);
- критерії, за якими ранжуються учасники рейтингу;
- аналіз таблиці;
- висновки про становище українських компаній по відношенню до іноземних конкурентів.
- джерело інформації (Інтернет-ресурс, періодичне видання, інші джерела).

Рекомендовані джерела інформації та види рейтингів:

1. Індекс корупції Transparency International <http://www.transparency.org>,
2. Рейтинги ОЕСР www.oecd.org,
3. Політичні ризики International Country Risk Guide.
4. Індекс інвестиційної довіри FDI Confidence Index.
5. Рейтинг журналу «Форчун» FT 500.
6. Індекс конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму.
7. Аналіз провідних ТНК світу і в розрізі по регіонах www.unctad.org, WIR (World Investment Report).
8. Рейтинг журналу «Форбс».
9. Рейтинг журналу «Експерт».

Кожна робота повинна містити:

1. Титульна сторінка

2. Зміст
3. Вступ
4. Основна частина
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Загальний обсяг роботи – 15-25 сторінок.

Текст контрольної роботи набирається на комп'ютері через 1,0 інтервалу на стандартних аркушах формату А4 (210*297 мм). Поля: з лівого боку — 25 мм, з правого — 15 мм, зверху — 15 мм, знизу — 15 мм. Абзацний відступ повинен бути скрізь однаковий — 1,0 см. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркушу. Шрифт — Times New Roman, розмір — 14 пт. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані, нумерація наскрізна (номер сторінки – в правому нижньому куті аркуша).

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Управління ЗЕД» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських заняттях та/або виконанням індивідуальної семестрової роботи.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- виконання творчих завдань;
- виконання індивідуальної семестрової роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять. Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення іспиту. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань іспиту - 40.

Час виконання - 45 хвилин.

Критерії оцінювання відповідей на іспиті:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 15 балів

Тести – 15 балів

УВАГА! У випадку використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію й одержує загальну нульову оцінку (0).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота														Сума
Розділ 1					Розділ 2							Індивідуальне завдання (контрольна робота)	Екзамен	100
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
40												20	40	

T1, T2 ... – теми.

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав **не менше 31** балу та **виконав семестрову контрольну роботу**

Набрана сума балів з 100-бальної шкали оцінки переводиться в 5- бальову й у шкалу за системою ECTS у такий спосіб:

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою	За дворівневою шкалою
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Підручник для вузів / І.В. Багрова, Н.І. Редіна, В.Є. Власик, О.О. Гетьман; За редакцією д-ра екон. наук, проф. І.В. Багрової. - К.: Центр навч. л-ри, 2014. – 580 с.
2. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літ., 2014. – 384 с.
3. Дроздов Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навч. посібник. - Київ: ЦУЛ, 2012. – 172-382 с.
4. Трифонова О.В., Швець В.Я. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2015. – 152 с.
5. Циганкова Т.М., Петрашко Л.П., Кальченко Т.В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2012. - 448с.

Допоміжна література

1. Батрименко В.В. Міжнародні організації. Світова організація торгівлі. // Матвієнко В.М., Скороход Ю.С. та ін. : К.: ВПЦ “Київський університет”, 406 с. 2014.
2. Інноваційна конкурентоспроможність: новітні виклики. Інноваційна конкурентоспроможність країн у сучасних умовах глобалізації: монографія / І. В. Тараненко. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2013. - 424 с.

3. Міжнародні економічні відносини : підручник / За ред. [А.П. Голіков](#), [О.А. Довгаль](#) . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 463 с.
4. Основи прогнозування світових ринків : навч. посіб. / А. В. Негода. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013.
5. Світова економіка : підручник / За ред. [А.П. Голіков](#), [О.А. Довгаль](#) . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 265 с.
6. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації / За ред. [А.П. Голіков](#), [О.А. Довгаль](#) . – Харків : Видавництво ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015 . – 315 с.
7. Міжнародний торговельно-економічний обмін: форми і методи його здійснення на мезорівні [Електронний ресурс] / Н. А. Казакова, М. В. Шуба // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер. : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. - 2013. - № 1042, вип. 1. - С. 21-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv_2013_1042_1_6
8. Перспективи розвитку експортного фінансування в Україні із залученням експортних кредитних агентств [Електронний ресурс] / Н. В. Непрядкіна // Бізнес Інформ. - 2014. - № 4. - С. 25-29. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_4_4
9. Спеціальні санкції як вид адміністративної відповідальності у сфері зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс] / Т. В. Філіпенко, А. С. Філіпенко // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. - 2016. - Вип. 2. - С. 204-211. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2016_2_23

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua
2. Сайт газети «Бізнес» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.business.ua
3. Сайт «Ділова преса» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.businesspress.ru
4. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.customs.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua
6. Офіційний сайт МЗС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mfa.gov.ua
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
8. Офіційний сайт ВР України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
9. Бізнес-портал реального сектору економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ugmk.info
10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
11. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldbank.org
12. Офіційний сайт СОТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wto.org